

“BERBALAGUN”
Helduen euskalduntze-alfabetatzea
suspertu eta euskararen erabilera
bultzatzeko egitasmoa - 2015

AURKIBIDEA:

1.- SARRERA

2.- HELBURUAK

3.- OINARRI NAGUSIAK:

3.1.- EKINTZA NAGUSIAK ETA AZPIEKINTZAK

3.2.- KRONOGRAMA

3.3.- ERAGILEAK ETA BALIABIDEAK

3.4.- ORGANIGRAMA

4.- XEDE TALDEA ETA ADIERAZLEAK

5.- AURREKONTUA

ERANSKINAK:

I. Eranskina: 2004ko hitzarmena (urtero luzatu eta egokitzen dena)

II. Eranskina: 2015eko AEK-ren plangintza

1.-SARRERA

2004an abian jarri zenetik mantendu egin den egitasmoa dugu eta iraun dezan ahaleginean gabiltza. Aurreko urteetan izandako balantze positiboa eta emaitza ezin hobeak azpimarratzekoak izanik, 2015ean, egin beharreko egokipenak bitarteko, “Berbalagun” hobetzeko osagarriak gauzatuko ditugu kanpainan.

2.- HELBURUAK

“BERBALAGUN” proiektu honekin lortu gura diren helburuak:

- Euskaltegietako mundua bistaratzea eta nabarmentzea.
- Euskara ikasleen motibazioa lantzea.
- Euskara ikasleengan suspertzea.
- Euskara ikasleen integrazioa bultzatzea.
- Euskara gaitasuna hobetzea.
- Euskaldunak erdaldunen integrazio prozesuan inplikatzeko.
- Gernika-Lumoko berbakera ezagutzera ematea.

Eta hori guztia, ESEPeren arabera moldatutako 2015eko Kudeaketa Planean aurreikusitako ekintzak oinarri:

Helburua estrategikoa: Transmisioa / ondorengoetaratzea.

Esparrua eta helburua:

3. Euskalduntze eta alfabetatzea

3.8. Gelaz kanpoko egitasmoak sustatzea, erabilera eta praktika uztartuko dituztenak (Toki erakundeak)

3.8.2. Mintzapraktika egitasmoak (Mintzalagun, Berbalagun, Gurasolagun) zabaltzea

- 3.8.2.2.- Helduen adin-taldea kontua hartu, Berbalagun indartu eta Hizkuntza portaeretan eragiteko tailerrak antolatu

5. Gune geografiko euskaldunenak

5.1. Herritarren gehiengo nabarmena elebidun izanik euskaldunenak diren gune geografikoetan euskara lehen hizkuntza funtzionala izan dadin neurriak hartzea (Toki erakundeak)

5.1.6. Helduentzako edozein arlotako etengabeko prestakuntza euskaraz eskaintzea

- 5.1.6.3.- Helduentzako ikastaroak eta ekimenak antolatu euskaraz: erlajazioa, sukaldaritza, jostekoa, bitxigintza, dantza,...

Azpiekintzak:

- Berbalagun proiektua Gernika-Lumon, mintzapraktirako aukerak eskaini eta euskararen erabilera kalean indartzekoa.
- Herritarren artean euskara ikastearen garrantziaz sentsibilizatzeko eta herrian euskara ikasteko dauden aukeren berri ematea
- Atalase-maila (5. eta 6. mailak) gaingiduta daukatenentzako eskaintza egokitua
- Udaleko aisialdi-ekintzak modu koordinatuan garatu
- Jolasaren ildoko ekintzak euskaraz antolatu
- Tailer-ikastaroak euskaraz antolatu
- Euskal kultura eta tradizioari lotutako ekintzak bultzatu (hitzaldiak)

3- OINARRI NAGUSIAK

Zutabea dugu Gernika-Lumoko Udala eta Gernikako AEKren artean 2004an sinaturiko hitzarmena (I. eranskina), urtero luzatu izan dena, egin beharreko egokipenak bitarteko. Arestian esan bezala, helduen EUSKALDUNTZE-ALFABETATZEA suspertu (ondorengoteratzeko helburu estrategikoa) eta euskararen erabilera areagotzea du helburu nagusitzat.

3.1.- EKINTZA NAGUSIAK ETA AZPIEKINTZAK

- **Eginbehar nagusiak.-** Aurreko urteetan finkatutako hobekuntzei eutsi behar zaie 2015ean, egitasmoa gauzatu ahal izateko lanen sistematizazioa lortze aldera:
 - Talde eragilearen koordinazio-bileren aldikotasuna bermatu.
 - Kanpainan partaide diren mintzakideentzat zein hauen lagun hurkoentzat hileko programazio berezia eratu.
 - Kanpainarako mintzakideak erakartzearen, zabalkundea urtero egiteko sistema zehaztu.
 - Hileko Berbalagun-eko programazioaren berri emateko komunikazio-plantxoa eratu.
 - 2015ean GURASOLAGUN adarra sortu Berbalgun egitasmoaren barruan, irakaskuntza zentroetako guraso elkarteekin harreman estuak landuz.
- **Dinamizaziorako ekintzak:**
 - Mintzalagun taldeak eratu (euskaldun zahar bat eta beste lau berbalagun trebagai; guztira 15 bat talde).

- Tailerrak antolatu (berbalagunkideek lehentasuna izan arren, zabalik daude tailerrok edonorentzat).
- Irteerak antolatu (hilean pare bat irteera, ekologia, historia, ohitura edo abarrak lantzekoak).
- “Ezetz jakin” lehiaketa antolatu. Hogeitaz bat galderen erantzunak asmatzen dituztenen artean zozketa egiten da eta saridun bat aukeratzen da hileror. Saria udalerriko jatetxe, denda edo erakunderen batek doan emandakoa da. Lehiaketa honetan bataz besteko partaideen kopurua 80 batekoa izaten da.
- **Azpiekintza bereziak:**
 - 2007an Berbalagun egitasmoarekin lotu zen ikastolen jaialdietara (Ibilaldia, Kilometroak, Araba Euskaraz, Nafarroa Oinez, Herri Urrats) joateko bidaien antolakuntza, guztira 5 jaialdi. Udalak berak zuzenean antolatuko ditu.
 - 201eko Mintzaeguna: irteera berezia, Euskal Herriko “berbalagun” taldeen biltzeko jaialdira.
 - 2015ean Gernika-Lumoko II. Mihiluze txapelketa antolatu, 2011koaren arrakasta oinarri.

3.2.- KRONOGRAMA

Ikusi II. Eranskinean koordinatzaileak mintza taldeen eraketari buruz eta egitasmoaren dinamizazioaz egindako txostena.

Jarduerak	Urt	Ots.	Martx	Apir.	Maia.	Ekain.	Uztail.	Abuz.	Irail	Urria	Aza	Abend
Ekintzak planifikatzea												
Boluntarioak biltzea												
Mintzasaioak antolatu												
2014ko zabalkundea												
Eskolaratzea bideratzea												
Hitzaldiak												
Irteerak												
Jaialdi bereziak												
II. Mihiluze txap. antolatu eta burutu												
Jatorduetako taldeak												
Mintzataldeen saioak eta tailerrak antolatu												
Talde eragilea (batz.)												
Datu baseak osatzea												
“Ezetx jakin” lehiaketa												

3.3.- ERAGILEAK ETA BALIABIDEAK

Eragileak:

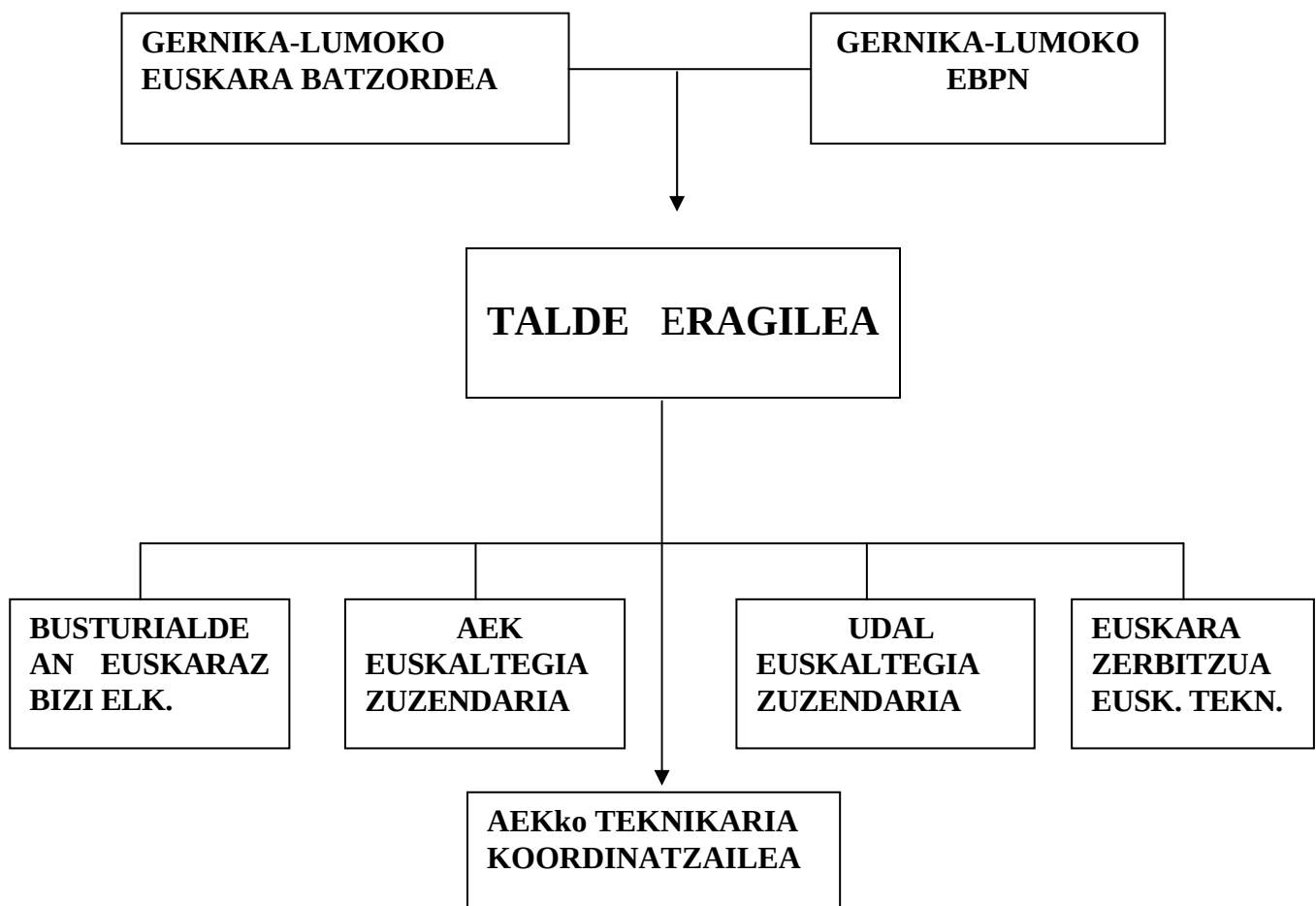
- Euskara Zerbitzua, egitasmoa diruz eta azpiegituraz hornitzeko.
- Gernikako AEK (egitasmoaren koordinazioa).
- Euskaltegiak (AEK euskaltegia eta AITA VILLASANTE Udal Euskaltegia): datu baseak sortu zabalkunderako eta eskolaratzea bideratu.
- Busturialdean Euskaraz Bizi: egitasmoaren zabalkundea egin eta partaideak eta bolondresak bilatu.
- Euskara Batzordea (egitasmoaren bultzatzailea eta babeslea).
- Udaleko Hezkuntza Saila (ikastoletako jaialdi berezietarako bidaiak antolatzea).
- Zentroetako Guraso Elkarteak (Gurasolagun-erako)

Baliabideak:

- Diruzkoak eta azpiegiturarakoak Udaleko Euskara Zerbitzuak jarriko ditu, 2014ko Kudeaketa Plana garatzeko aurreikusitako partidetatik eta azpiegitura aldetik Udalarenak erabiliz (Kultur Etxeko gelak,).
- Giza baliabideak:
 - Euskara Teknikaria I (Euskara Zerbitzua)
 - AEK-ko teknikaria
 - Mintzasaioetarako bolondresak (15/20).
 - Euskaltegietako zuzendariak (Talde Eragilean partaide).

3.4.- ORGANIGRAMA

Egitasmoaren funtzionamendurako eta jarraipenerako eratutako egitura hauxe da:

4.- XEDE TALDEA ETA ADIERAZLEAK:

Xede taldea:

Jarraian azaltzen den koadroaren arabera, egitasmo hau doakien unibertsoa “(*)” ikurraz azpimarratutakoen batura litzateke, 3.836 biztanle 2001eko erroldaren datuen arabera; 2006ko erroldaren datu bilketa ez zen horren zehatza izan, baina ondorioztatzen duguna da erdaldungoa murriztuz doala eta sasi-euskaldun eta euskaldun berrien kopuruak egiten duela gorantz. Euskaldun osoena mantendu egiten da (euskaldun zaharrak+euskaldun berriak).

	1991 urtea		2001 urtea		2006 urtea	
	KOP	%	KOP	%	KOP	%
Euskaldun zaharrak	8720	56,63	8180	56,33	10.552	67,87
Jatorrizko elebidunak (*)	793	5,15	743	5,11		
Euskaldun berriak (*)	692	4,49	1173	8,08		
Partzialki euskaldun berriak (*)	1297	8,42	1458	10,04	2.779	17,87
Partzialki erdaldunduak (*)	625	4,06	462	3,18		
Guztiz erdaldunduak	227	1,47	159	1,09	2.216	14,25
Erdaldun zaharrak	3043	19,76	2344	16,14		
	15397	100	14519	100	15.547	100

Dena dela, guk, zabalkunde orokorra egiteaz gain, eraginkortasuna aitzakia eta xede taldea zehazte aldera, hurrengo hauek izango ditugu kontuan zabalkunde berezia eta pertsonala egiteko:

- Euskara ikasten edo lantzen ari direnak (400 bat)
- Euskalegietako ikasle ohiak (700 bat)

Adierazleak:

- Zehaztutako xede taldetik partaide izango direnen kopurua.
- Euskararen erabilerari buruzko neurketak (Soziolinguistika Klusterra).

5.- AURREKONTUA

Egitasmoaren dinamizazioa –teknikaria-, bulego gastuak. (AEK, hitzarmena)	14.000
Dinamizazioa: antolaketa, tailerrak, irteerak,..	3.500
Gastuak guztira	17.500

Gernika-Lumon, 2015eko urtarrilean

Naiara Urberuaga
Kultura, Hezkuntza eta Euskara Arloko Zinegotzia

Bittor Zarrabeitia
Hizk. Normalizaziorako Tek.

1. ERANSKINA

**“AEK EUSKARAZ KOOP. ELKARTEA”
ETA GERNIKA-LUMOKO UDALAREN
ARTEKO HITZARMENA,
“BERBALAGUNA” EGITASMOA 2004
URTEAN GARATZEKO**

Gernika-Lumoko Udaletxean, bi mila eta lauko apirilaren-(e)an eta Udal Idazkaria naizen Imanol Bilbao Eizagirre Jaunaren aurrean.

BILDUTA

Batetik, Mertxe Mujika Balanzategi Andrea, adinekoa eta NAN zbk. 78.864.768, AEK Euskaraz Koop. Elkartearen izenean arituz (IFK: F-95222816).

Bestetik, MIGUEL ANGEL ARANAZ IBARRA Jauna, adinekoa, Gernika-Lumoko Udaleko udal-batzarburua, 7/1985 Legearen 21.1.B) artikulua ezarritakoaren arabera udalaren izenean jarduten duenari.

ADIERAZTEN DUTE

I

Gernika-Lumoko Udalak, Euskara Biziberritzeko Plan Estrategikoa 2003ko apirilaren 30ean onartu zuen, 2003ko Kudekaeta Planarekin batera, eta horren bitartez hiru helburu estrategiko landuko dira:

- 1. Helburu estrategikoa: euskara ondorengoetaratzea.
- 2. Helburu estrategikoa: euskararen erabilpena.
- 3. Helburu estrategikoa: euskara elikatzea.

II

Plan Estrategiko hori eratzerakoan, faseetako bat Euskara Batzordekideen ekarpenak jasotzea izan zen. Gernikako AEK Euskaraz Koop. Elkartek (aurrerantzean "Gernikako AEK Elkartea" berea aurkeztu zuen, "Berbabarri" deitura zuena eta gerora "Berialagun" izena hartu duena. Egitasmoaren aurreproiektua tajutzeari ekin dio Gernikako AEK Elkartek 2003ko azken bi hilabeteetan, Euskara Arlotik emandako dirulaguntza bitarteko.

III

Aipatu aurreproiektuan¹ zehatz-mehatz adierazten da hauxe: “Gernika-Lumon euskararen normalizazio ahaleaginean lehentasuna euskararen erabilerak baldin badauka ere, ezin dugu inolaz ere ahaztu helduen EUSKALDUNTZE-ALFABETATZEA eta berau suspertzeko asmoarekin idatzita dago proiektu hau. “

IV

Arestikoak kontuan hartuta, Gernikako AEK Elkarteak eta Gernika-Lumoko Udalak bat egiten dute helburuetan, “Beralaguna” egitasmoaren bitartez 1. Helburu estrategikoa landu eta 2. eta 3. Helburu estrategikoetarako ekintzak garatzeko aukera izanik.

V

Beraz, Gernika-Lumoko Udalak eta Gernikako AEK Elkarteak, elkarlanerako honako HITZARMENA sinatzen dute. Horretarako, finkatu egiten dituzte hurrengo

KLAUSULAK

Lehen.- Gernikako AEK Elkarteak konpromisoa hartu du “Beralaguna” aurreproiektua gauzatzeko eman behar diren pausuak burutzeko. Horien artean, hurrengoak dira azpimarratzekoak:

1.- Teknikari lanak betetzeko persona bat liberatuko du 20 ordu astean, hitzarmena indarrean dagoen bitartean.

2.- Teknikari horrek hurrengo funtzioak beteko ditu nagusiki:

- Aurreproiektuan aintzat hartu den Talde Eragilearen dinamizazioa.
- Talde Eragilea eta Euskara Batzordearen arteko zubi lanak betetzea.

¹ Eranskina: “Beralaguna” egitasmoa

- Talde Eragilearen ebatziak gauza daitezen gestioak burutu, azpiegitura beharko den kasuetan Udaleko Euskara Zerbitzuarekin elkarlanean arituz.

Bigarrena.- Gernikako AEK Elkarteak, lehenengo klausularen arabera burutuko dituen lan guztiekiko txosten bat aurkeztuko dio Gernika-Lumoko Udalari hiru hilabeterik behin, aldeztu aurretik txosten horren berri Euskara Batzordeari emanda, berau izango baita proiektuaren jarraipena eta zaintzaren ardura izango duena.

Hirugarrena.- Gernika-Lumoko Udalak, “Berbalagun” proiektuarekiko hurrengo konpromisoak hartu ditu:

1.- Talde Eragilean parte hartzea, Euskara Zerbitzuko Teknikari bat horretarako izendatuz.

2.- Proiektua gauzatzeko beharko liratekeen azpiegitura eta gainerako baliabideak eskaintzea.

3.- 2004ko aurrekontuan 25.576 euro burutzea egitasmo honetarako, hurrengo era honetara banatuta:

A).- Gernikako AEK Elkarteari ematekoa, 11.579 euro (teknikariaren ordainsaria 9.679 € eta bestelako gastuetarako 1.900 € –ordenagailua, telefonoa, posta gastuak, gutun azalak,...-).

B).- Talde Eragilearen ardurapean, Gernika-Lumoko Udaleko aurrekontutik kudeatuko diren partidak:

- Sentsibilizazio kanpainarako 3.000 € -karteleria, diptikoa, hedabideak-.
- Ikastaroetarako 3.000€ (irakasleak, materiala).
- Euskarazko kultur ekintzak..... 8.000,00 €

Laugarrena.- Gernikako AEK Elkarteari eman beharreko dirulaguntza, hurrengo ere honetara ordainduko da:

- Dirulaguntza orokorraren %50a, 5.789,5 euro, hitzarmena sinatzen den unean.
- 2004ko irailean gainerako %50a, beste 5.789,50 euro.

Bosgarrena.- Elkarlanerako Hitzarmen hau sinatu eta indarrean izango da urte beteko epean eta, behin epe hori igaro ezkerro, sinatzaile biek adostuko dute akordioa luzatu ala egoera berriari egokitu beharra.

Eta adostasunaren seinale, honako agiria sinatu dute ekitaldiko partaide guztiek, idazburuan aipatutako leku eta datan.

ALKATEA,

GERNIKAKO AEK,

Miguel Angel Aranaz Ibarra

Mertxe Mujika Balanzategi

EUSKARA
ARLOKO ZINEGOTZIA

IDAZKARIA,

Imanol Zubizarreta Iza

Jon Goikoetxea Etxebarria

2. eranskina

GERNIKA-LUMOKO BERBALAGUN

PLANGINTZA 2014-2015

Z I R R I B O R R O A

Egitasmoaren identifikazioa

Egitasmoaren izena: BERBALAGUN

Herria: Gernika-Lumo

Dinamizatzailea: Pili Ibarra

E-posta: gernika_berba@aeek.org

Telefonia: 946253596

1. – Egitasmoaren informazio orokorra

1.1. – Sarrera

Hamabigarren ikasturteari emango diogu hasiera. Dagoeneko, dozena bat urte bete behar ditugu, urte politak eta emankorrak izan dira, hainbat bidelagunek lagundu digute bidea egiten eta hainbat bidaiari gurekin pausu handiak eman dituzte. Noiz arte mantenduko gara bizirik? Herriak gure premia duen arte, eta Udalak diruz laguntzen digun arte, jakina.

1.2. – Funtzionamendua eta koordinazioa

➤ JARRAIPEN BATZORDEA

. Osaketa –

Aita Villasante Udal euskaltegia

AEK

Busturialdean euskaraz bizi taldea

Udaleko Euskara Zerbitzua

. Maiztasuna –

Hiruhilerik behin, baina ekintza puntualetarako, behar denean. Esatebaterako, “Ezet jakin” lehiaketa zuzentzeko eta bideratzeko hilero.

. Eginkizunak –

Plangintza egin

Plangintzaren jarraipena

Proposamenak egin

➤ PRAKTIKA ZERBITZUAREKIN KOORDINAZIOA

- o Praktika zerbitzuarekin koordinazioa etengabea izango da. Zerbitzua egitasmoaren jarraipenaz arduratuko da Jarraipen batzordeetan parte hartuz edota dinamizatzailearekin bilerak eginez. Dinamizatzaileari behar duen aholkularitza eta laguntza emango dio eta era berean, dinamizatzaileak zerbitzuak planteatzen dituen formazio saio eta bilguneetan parte hartu beharko du.

2. - 2014-2015 ikasturteko helburuak eta plangintza

Ikasturteko Helburuak:

1. - Partaide kopurua handitzea
2. - Euskaldun osoak egitasmoan inplikatzeari
3. - Gazte euskaldun gehiago erakartzea
4. - Taldeen funtzionamendua, ahal dela, hobetzea dinamizatzailen bidez.
5. - Jarraipen batzordearen funtzionamendua maila onean mantentzea
6. - Inguruko eragileekin elkarlana sustatzea
7. - Agenda osatuagoa lortzea, ekintzen kalitatea, ahal dela, hobetzea
8. - Bloga modurik eraginkorrean kudeatzea
9. - Inguruko komunikabideetan presentzia bermatzea
10. -Gurasolagun martxan jartzea ????

Azpi helburuak

- 1.- Gurasolagun martxan jartzea, urritik abendura????

1. - Partaide kopurua handitzea

Ekintzak	Egutegia											
Bandoa-oharra atera												
Kartelak eta fitxak zabaldu												
Prentsaurrea												

2. - Euskaldun osoak egitasmoan inplikatzeari

Ekintzak	Egutegia											
Euskaltegiak ikasle ohiengana jo												
Herriko elkarteetara jo												
Herriko pertsona erreferentzialengana jo												
Lonjetara jo?												

3.- Gazte euskaldun gehiago erakartzea

Ekintzak	Egutegia											
Institutuekin harremana (fitxak eraman, ...)												
Astrakoekin harremana (fitxak eraman, ...)												
?												

4. - Taldeen funtzionamendua hobetzea

Ekintzak	Egutegia											
Talde guztiek euskaldun osoa izatea												
Taldearen autonomia sustatu pertsona dinamiko baten bidez												
Taldearen arteko komunikazioa bultzatu												

5. - Jarraipen batzordearen funtzionamendua hobetzea

Ekintzak	Egutegia											
Bilerak ondo prestatuta eraman												
Proposamenak egiteko bideak ahalbidetu												
Aktak eta gai-ordenak jaso eta bidali												

6. - Inguruko eragileekin elkarlana sustatzea

Ekintzak	Egutegia											
Jarraipen batzordean ez dauden elkarteekin komunikazio trukea bermatu												
Ahal dela, ekintza komunak planteatu												
“Ezetz jakin” lehiaketarako galderak prestatzeko taldea sortu												

7. - Agenda osatuagoa lortzea, ekintzen kalitatea, ahal dela, hobetzea

Ekintzak	Egutegia											
Mendi irteerak hilero. “Ezetz jakin” lehiaketa azarotik(jarri erantzunak non egongo diren)												
Abenduaren 3an, asteazkena, irakurketa kolektiboa: Atxagaren Nevadako egunak; Arkaitz Canoren Twist; ... ?			an									
Liburua irakurri urtarrila-otsaila. Liburua? Ahal dela idazlea ekarri otsaila-martxoa aldera				x								

8. - Bloga modurik eraginkorrean kudeatzea

Ekintzak	Egutegia											
Blogean sarrera egokiak egin.												

9. - Inguruko komunikabideetan presentzia bermatzea

Ekintzak	Egutegia											
Ekintza osagarriak iragarri eta gure presentzia ziurtatu												
Berbalagunei elkarrizketak												
Lehiaketak???? Oizmendi telebistan saioaren bat????												

10. - Gurasolagun martxan jartzea????

Ekintzak	Egutegia											
Eskolekoekin hitz egin eta beharrak aztertu												
Ezagutzen ditugun gurasoak (klaseetan dabiltzanak, ...)												

Bestelako ekintza osagarriak eta egingarriak:

Joste ikastaroa, zapatu bitan (azaroan). Mainerrekin

Irrintzi ikastaroa, Amaiarekin; Aratusteetan kultur etxeko balkoitik

Euskal erromeria (Elai-Alai eta Segundo Olaetakoekin)

Euskal dantzak (diruaren arabera)

Mintza eguna ekaineko lehenengo zapatuan

San Lorentzoetan III. irrintzi lehiaketa antolatu

Ardo dastaketa ekaineko azken mendi irteera ostean. Ramon Bilbao ardoa, Basterekin lotu.

Larrua lantzeko ikastaro laburra (Ibon)

II. Mihiluze txapelketa Gernika-Lumon (diruaren arabera)

Hostoekin ikastaroa, Jose Fernandezekin

Zuhaitzak eta Zuhaixxak ikastaroa, azaroko arratsalde baten, Andeka Uriarterekin

Bonsaiak nola egin, erakusketa, Josu Bilbaorekin

Historia aztertzeko irteerak Bilboko museoetara, Itziarrekin

Pachword ikastaroa, Marije Garabietarekin